

**Mentținerea sănătății animalelor și a siguranței alimentelor în Fermele Organice (SAFO)
Acțiunea Comună a UE QRLT – 2001 – 02541**

**PERSPECTIVE PENTRU VIITOR ÎN CEEA CE PRIVEȘTE SĂNĂTATEA
ANIMALELOR ÎN FERMELE ORGANICE: PRINCIPALELE CONSTATĂRI,
CONCLUZII, MESAJE CHEIE ȘI RECOMANDĂRI DIN PARTEA REȚELEI**

**SUMARUL CELUI DE AL CINCILEA ATELIER DE LUCRU SAFO
1 Iunie 2006, Odense, Danemarca**

Scopul general și obiectivele specifice ale SAFO

Obiectivul proiectului SAFO elaborat de UE este îmbunătățirea sănătății animalelor și a siguranței alimentelor în sistemele de producție organică de vite în țările din cadrul Uniunii Europene și în cele în curs de aderare. Aceasta are loc prin schimburi și comunicare activă a rezultatelor cercetării și ale concluziilor cercetătorilor, celor ce elaborează metode, fermierilor și a comunității largite de depozitari, inclusiv consumatori.

Privire de ansamblu asupra celui de-al cincilea Atelier de lucru SAFO

65 de delegați din 23 de țări au luat parte la cel de-al cincilea și ultimul Atelier de lucru SAFO. Atelierul de lucru a avut loc în Odense și a reprezentat una dintre întâlnirile satelit ale Congresului Comun Organic European (30-31 mai 2006), care a atras mai mult de 1000 de participanți. Programul pentru Atelierul de lucru SAFO a inclus o revizuire a activităților și mesajelor proiectului SAFO, plasat în contextul discuțiilor actuale cu privire la revizuirea Regulamentului UE 2092/91 și o discuție cu privire la rolul pe care evaluarea formală a sănătății animalelor și a prosperității l-ar putea juca în certificarea vitelor organice. SAFO a fost implicat și în organizarea Temei 3: creșterea animalelor, sănătatea, prosperitatea și calitatea mâncării în cadrul Congresului Comun Organic. În cadrul celor trei teme legate de aceasta au fost prezentate 65 de lucrări care pot fi găsite la http://orgprints.org/view/projects/int_conf_joint2006.html.

1. Sesiunea în plen 1: Efectele Proiectului SAFO și revizuirea Regulamentului UE

Raportul turneului de promovare al SAFO în cadrul noilor state membre ale UE și ale celor în curs de aderare

David Younie a prezentat un raport asupra celor cinci seminarii din cadrul turneului promovare a SAFO ținute în cursul anului 2005 în Letonia, Ungaria, Slovacia/Republica Cehă, Estonia și România. Pe lângă turneele de promovare, cel de-al treilea Atelier de lucru SAFO a avut loc în Polonia, scoțând în evidență principalul obiectiv pe care proiectul SAFO l-a avut în noile state membre. Obiectivele seminariilor din turneul promovare au fost răspândirea informației cu privire la proiect, discutarea și identificarea problemelor majore legate de sănătatea animalelor și siguranța alimentelor în aceste țări. Publicul țintă l-a reprezentat producătorii organici de vite, cei ce elaborează metode, reprezentanții organismelor de certificare, consultanții, veterinarii și cercetătorii. Toate cele șase țări cuprinse în turneul de promovare au fost caracterizate de faptul că producția organică de vite reprezenta un sector relativ la început și nedezvoltat suficient, dar cu posibilitatea de dezvoltare rapidă în viitor. Lipsa piețelor proprii a fost subliniată drept principala constrângere în ceea ce privește îmbunătățirea condițiilor animalelor din fermele organice în cadrul tuturor turneelor de promovare. Aceasta rezultă din lipsa instalațiilor locale accesibile pentru procesarea aprobată. Toate țările au raportat o previziune limitată de consultare inclusiv o lipsă de specialiști veterinari. Existau în mod obișnuit certificate de neconformitate în zonele de adăpost ale vitelor, lipsa înlocuitorilor organici sau a furajelor organice, și cu producție paralelă organică de vite și cea neorganică în cadrul aceleiași ferme.

Recomandări ale Grupului de Lucru de Dezvoltare a Standardelor SAFO

Albert Sundrum a prezentat recomandări ale SAFO pentru dezvoltarea viitoare a Regulamentelor Organice ale UE în legătură cu producția de vite. El a subliniat gradul de diversificare în cadrul

sistemelor de vite din Europa și faptul că dezvoltarea producției organice de vite a rămas în urma producției de culturi agricole. Se pare să statutul sănătății animalelor în fermele organice este comparabil cu fermele convenționale, nu este mai bine în mod semnificativ. Diferențele dintre fermele individuale par să fie mai mari decât cele dintre sistemele organice și convenționale, cea mai importantă sursă de variație fiind managementul fermei. Planurile de conversie nu acoperă întreprinderile de vite și există o lipsă de pregătire și educare a fermierilor în ceea ce privește managementul preventiv al sănătății în fermele organice. Adesea, veterinarii, consultații și inspectorii nu sunt suficient pregătiți în ceea ce privește managementul preventiv al sănătății și opțiunile de tratament alternativ. Grupul de Lucru pentru Dezvoltare Standard a recomandat

- Un principiu solid de sănătate a animalelor care să sublinieze nevoia de măsuri preventive și care ar trebui inclusă în regulamentul UE.
- Regulamentul UE ar trebui să ofere mai multe linii specifice și clarificare în ceea ce privește măsurile preventive.
- Fiecare întreprindere de vite organice ar trebui să elaboreze un plan de sănătate pentru animale.
- Există nevoia de a pune accent pe capacitatea de sănătate prin evaluarea de bază a animalelor.
- Organizațiile de certificare ar trebui să stabilească un sistem de monitorizare regulată pentru datele de sănătate ale animalelor.

Revizuirea Regulamentului UE 2092/91

Kim Holm Boesen din cadrul Unității F5 a DG pentru Agricultură a Comisiei Europene a prezentat o lucrare în care a descris condițiile revizuirii regulamentului UE în ceea ce privește producția organice, în special în contextul vitelor organice și unele mesaje cheie din partea proiectului SAFO. El a descris de ce este nevoie de un nou Regulament pentru a raționaliza și clarifica Regulamentul deja existent. Sfera revizuirii propuse include acum acvacultura, care nu a fost inclusă anterior. Făcând referire la recomandările Grupului de Dezvoltare Standard al SAFO, a indicat faptul că versiunea actuală a revizuirii a conținut o cerință ca personalul care deține vite „ar trebui să aibă competența și cunoștințele necesare” și că „prosperitatea animalelor mari” este acum unul dintre obiectivele directe. El a indicat că standardele tehnice (Anexa de la I la VIII) din Reg. 2092/91 vor fi transferate noului Regulament fără modificare, cu excepția necesității de a le aduce în prim plan cu altă legislație comunitară mai recentă. În viitor vor exista revizuiți ale listelor pozitive (de investiții, Anexa VI), cu ajutorul Grupului Expert precum este prevăzut în Planul de Acțiune European asupra Mâncării Organice și a Fermelor, dar aceasta așteaptă atât adoptarea Regulamentului, cât și proiectul de cercetare asupra Evaluării/Criteriilor de Investiție. Aceeași abordare va fi folosită pentru noile substanțe din Anexa II. În legătură cu mesajul cheie din partea SAFO cu privire la nevoia de a lua în considerare diversitatea sistemelor de vite, el a subliniat, în special, elementul de flexibilitate a regulilor de producție (Articolul 16), care a fost propus să fie introdus în Regulamentul revizuit. Totuși, aceasta ar avea legătură cu clarificarea asupra abordării derogărilor de probleme, de exemplu organizațiile de certificare în general nu ar trebui să aibă în viitor putere de derogare a problemelor – „reguli obișnuite, dar excepționale” (Articolul 16) ar trebui să se afle în general sub controlul național al Autorității Competente (în mod normal Statele Membre), și rezolvată în cadrul liniilor specifice comunitare stabilite.

2. Sesiunea în plen 2:

Sănătatea animalelor și prosperitatea în Certificarea organică, folosind parametri bazați pe animale

Tina Leeb de la Universitatea de Științe Agricole din Austria a făcut o introducere a ședinței. A descris mai întâi de ce este cerută o evaluare a prosperității animalelor în certificarea organică (a se vedea comentariile de mai sus cu privire la diferența minimă în ceea ce privește sănătatea și prosperitatea în cazul vitelor organice și convenționale). În al doilea rând, a descris diferitele metode prin care poate fi evaluată prosperitatea, de exemplu prin folosirea sistemelor bazate pe investiție, precum sistemul de indexare ANI/TGI, care evaluează potrivirea condițiilor de adăpost, folosind parametri bazați pe rezultate inclusiv măsurători cantitative ale animalelor (de exemplu, condițiile corpului, leziuni ale pielii, distanța de zbor) sau elaborări calitative (de exemplu,

generarea de termeni care descriu comportamentul și/sau sentimentele turmei/individuale). În al treilea rând a vorbit despre modul în care aceste metode diferite au îndeplinit cerințele unei elaborări bune a parametrilor în termeni de valabilitate, practicabilitate și fiabilitate. A concluzionat că deși unii parametri bazați pe investiție ar trebui incluși în sistemul de evaluare, a fost de preferat ca sistemul respectiv să cuprindă în primul rând parametri bazați pe rezultate, atât cantitative, cât și calitative.

Apoi au urmat trei scurte prezentări ale reprezentaților organizațiilor de certificare organică, care și-au descris experiențele cu privire la sănătatea animalelor și a evaluării prosperității în timpul procesului de certificare.

Ian Rogerson din cadrul Asociației de Certificare a Pământului (Regatul Unit) a descris modul în care Bristol Welfare Assurance Programme (BWAP) (Programul de Asigurare a Prosperității din Bristol) de la Universitatea din Bristol (există doar pentru bovine, porci și păsări în prezent) a fost introdus în procedura Asociației de certificare pentru Pământ. Inițial un grup mic de inspectori au fost pregătiți pentru a folosi acest Program, dar acum toți inspectorii, ca și personalul au fost pregătiți, iar elementele programului au fost introduse la toate inspecțiile. Sistemul este operat în parteneriat cu Universitatea din Bristol. Inspectorii evaluează și raportează parametri specifici unde există zone cu probleme la inspecția anuală. Residency Vet de la UB este implicată nu doar în pregătirea personalului, dar și în însoțirea inspectorilor la inspecțiile „dificile” și la lucrul cu personalul în revizuirea planurilor de sănătate sau ale discuțiilor cu veterinarul fermei. Sistemul de evaluare va continua să fie folosit în inspecțiile viitoare acolo unde pot apărea probleme, dar se speră ca în viitoarele evaluările de rutină a prosperității vor fi aplicate la toate păsările, porcii și bovinele din ferme. Totuși, există câteva probleme cu care se confruntă, inclusiv nevoia de a asigura consistența evaluării pentru cei 40 de inspectori, durata inspecțiilor, costul pregătirii și protocolul pentru a face față problemelor de identificare a prosperității.

Matthias Link este un veterinar care lucrează pe post de consultant al organizației de certificare Bioland din Germania. El a descris două proiecte care sunt implementate pentru evaluarea sănătății animalelor și a prosperității în fermele organice. Primul este un proiect federal care include patru institute plus Bioland, în care: a) cataloage de evaluare a sănătății și prosperității sunt elaborate și testate și b) planurile de sănătate ale animalelor sunt dezvoltate și testate. Cel de-al doilea proiect este unul specific pentru Bioland în care este elaborat un scurt catalog pentru folosirea de către organizația de certificare (cu cerința unui raport ulterior pentru Bioland în caz de probleme majore ale sănătății animalelor și prosperității), și în al doilea rând se alcătuiește un „Manual de Management pentru Sănătate” pentru consultații organici. Acesta include un sistem de tip „semafor” pentru evaluarea sănătății și a prosperității (verde – bine, culoarea chihlimbarului - satisfăcător, roșu – există deficiențe). Acest manual conține și informații pentru înțelegerea atingerii unei bune stări de sănătate și a nivelului de prosperitate (strategii preventive, design pentru adăposturi etc.), pentru a fi o metodă folositoare inclusiv pentru educarea fermierilor.

Elita Selegovska, reprezentanta SAFO în Letonia, este inspector pentru Centrul de Certificare și Testare (una dintre cele două organizații de certificare din Letonia). Ea a descris principalele probleme legate de certificarea vitelor organice în Letonia. Nu există mîncare organică (care ar putea face ca mulți fermieri să nu mai dețină certificare organică), incompatibilități cu adăposturi nepotrivite (inclusiv prionizarea inventarului viu, chiar și a pășunii), documentație slabă, și lipsa accesului la numărarea la păsări, în special iarna. Nici o evaluare de sănătate și prosperitate bazată pe animale nu a fost făcută în timpul inspecțiilor organice, deoarece există o cerință statutară pentru acesta în toate fermele, inclusiv în cele convenționale, care este îndeplinită de Departamentul de Stat pentru Veterinari.

3. Discuții în cadrul Grupului de Lucru

S-au ținut trei discuții în cadrul Grupului de Lucru, în paralel cu Atelierul de lucru.

Grupul de Dezvoltare Standard a discutat revizuirea Regulamentului. Această discuție a oferit un forum pentru multe întrebări de clarificare a propunerii Comisiei și s-a canalizat spre problemele specifice (de exemplu, întinderea, un principiu al managementului preventiv al sănătății,

obligativitatea unui plan de sănătate a animalelor), dacă acestea ar trebui să fie incluse ca elemente integrale ale Regulamentelor UE sau dacă ar trebui să fie legiferate la nivelul statelor membre.

Al doilea grup a discutat despre integrarea evaluării sănătății pentru animale și a prosperității în cadrul procesului de certificare. Este important să amintim că dacă apare în legislație, Regulamentul nu are în vedere implementarea standardelor. În practică, există o mare variație de implementare, în cadrul și între organismele de certificare, regiuni și țări. Astfel, deși a fost introdusă în Regulament o cerință de evaluare a bunăstării animalelor, vor exista întrebări cu privire la implementarea sa. Există o nevoie de a găsi un mecanism pentru minimalizarea acestei variații (de exemplu, Grupul Tehnic de Lucru al Organizațiilor de Certificare (CBTWG) din Regatul Unit, care se întâlnește regulat pentru a discuta problemele de implementare a standardelor). Unii membri ai Grupului au pus la îndoială nevoia unei evaluări urgente a prosperității (de exemplu, situația Letoniei descrisă mai sus).

Cel de-al treilea grup a discutat pregătirea de consiliere legată de sănătatea animalelor și calitatea mâncării. Grupul a fost de acord că este mare nevoie pentru a implementa planurile de sănătate a animalelor în toate țările, (deși au crezut că planurile obligatorii de sănătate nu ar trebui să facă parte din Regulament), că este nevoie de a oferi pregătire pentru creșterea animalelor organice pentru consultanți, veterinari și fermieri, că ar fi de dorit să se dezvolte un plan simplu de sănătate care să fie aplicat în toate țările și că ar trebui instituită o bază de date pentru planuri bune și simple de sănătate.

4. Partea de încheiere: Mesaje cheie din partea Proiectul SAFO

Mette Vaarst, coordonator al SAFO, a închis Atelierul de lucru SAFO cu o revizuire a mesajelor cheie de la SAFO. Ea a subliniat unele dintre rezultatele fizice: cinci Ateliere de lucru cu 81 prezentări orale și 39 de prezentări de postere, plus lucrări legate de Atelierul de lucru (în Engleză), și sumare ale Atelierului de lucru (în 18 limbi), cu lucrări publicate în ziarele naționale; cinci turnee de promovare și un raport al turneului de promovare; trei consultații ale participanților, rapoarte și recomandări de dezvoltare standard.

Câteva mesaje foarte consistente au fost în prim plan prin acest proces de rețele de înțelegere:

- Diversitatea în condiții fizice și sociale, și prin urmare, sistemele de vite, au fost demonstrate în mod clar. Aceasta limitează posibilitatea pentru transferul de tehnologie de la o regiune la alta și înseamnă că este destul de dificil să se creeze un Regulament armonizat.
- Implementarea standardelor organice la nivelul fermei nu îndeplinește întotdeauna idealurile înalte ale principiilor organice. Aceasta se întâmplă atât în țările cu o lungă istorie, cât și în cele cu o scurtă istorie a organizării fermelor organice.
- În legătură cu calitatea mâncării, SAFO a diferențiat conceptul de „calitatea procesului” (aspecte ale calității legate de metoda de producție) și „calitatea produsului” (calitatea intrinsecă a produsului). Deși fermele organice au o calitate ridicată a procesului, unele aspecte ale acestora (de exemplu, viața de afară a păsărilor) pot avea un impact negativ asupra siguranței/calității produsului (de exemplu, datorită creșterii expunerii la contaminanți din mediul ambiant sau patogeni).
- Pentru a depăși acest deficiențe, fermierii organici au nevoie să își însușească valorile organice și să încerce să conștientizeze și să armonizeze atât scopul practic imediat al viabilității financiare, cât și principiile organice.
- În termeni practici este nevoie să se îmbunătățească în viitor în cadrul Regulamentului legat de sănătatea animalelor și a prosperității, introducerea planurilor de sănătate a animalelor, îmbunătățirea procedurilor de certificare, și în special pregătirea fermierilor/consultanților/veterinarilor în strategiile de sănătate preventivă.

Toate lucrările ale celui de-al cincilea Atelier de lucru SAFO vor fi disponibile, așa cum sunt cele patru lucrări anterioare ale Atelierului de lucru, pe pagina de internet a SAFO: www.safonet.org.

David Younie

18 iunie 2006